

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 14.08.2023
Sayı: 67

10/243

Aykut KAYA
Antalya Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kimsezsiz çocuklar ve sokak çocuklarının karşı karşıya oldukları sorunların araştırılarak topluma kazandırılmaları ve yararlı bireyler olarak geleceğe hazırlanmaları konularında Yüce Meclisin ve toplumumuzun bilgilendirilmesi, alınacak tedbirlerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi ve uygulanması amacıyla Anayasa'nın 98'nci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 08.08.2023

Aykut KAYA
Antalya Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 2021 yılı verilerine göre 13 bin 302 çocuk devlet koruması altında olup bu çocukların 6 bin 160'ı çocuk evleri sitesinde, 5 bin 649'u çocuk evlerinde, bin 493'ü ise çocuk destek merkezinde kalmaktadır. Bu verilere 2023 Kahramanmaraş depremlerinde sayıları binlerle ifade edilen kimsesiz çocuklar dahil değildir. Öte yandan uygulanan yanlış ekonomik, siyasi ve sosyal politikalar nedeniyle, anne ve babası olmayan ya da ailesinden kopmuş kimsesiz çocuklar ile kamuoyunda sokak çocukları olarak bilinen çocukların sayısında ciddi artışlar olduğu basına yansımaktadır. Sayıları ve sorunları her geçen gün artarak büyüyen bu çocuklarımız, geleceklerinden endişeli karamsar bir kitleyi oluşturmakta ve toplumun diğer kesimleri tarafından potansiyel birer suçlu olarak görülmektedirler. Sokak çocukları, evi olmayan ya da çeşitli nedenlerle ailesini terk ettiği için sokakta yaşayan 18 yaşın altındaki çocuklar olup toplumun kanayan yaralarından biridir.

Çocukların sokağa inişinde ekonomik nedenler başta olmak üzere, aile içi şiddet, cinsel ve fiziksel istismar, sosyal destek sistemlerinin yetersiz olması, sosyal güvenlik sistemlerinin sorunları, ailenin bakabileceğinden fazla çocuğa sahip olması, sevgisizlik, ihmal, çocukların kendi yaş gruplarıyla birlikte eğitim kurumlarından yararlanamaması vb. gibi çok sayıda faktör etkili olmaktadır.

Kimsesiz ve sokakta yaşayan çocukların genel özellikleri ve karşı karşıya oldukları tehlikelerden bazıları aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Başta yaşama, sağlık ve eğitim hakkı olmak üzere birçok haktan yeterince yararlanamamaktadırlar.
- Aile ilişkileri sınırlı veya tamamen kopmuş olup ailenin sunması gereken güvenlik, psikolojik doyum, yardımlaşma gibi bazı ihtiyaçlarını çevreden veya kendi yaş gruplarından sağlamaktadırlar.
- Eğitim sürecine girmemiş veya eğitim sürecinden erken ayrılmışlardır.
- Fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimleri risk ve tehlike altındadır.
- Uçucu ve uyarıcı madde kullanım alışkanlıkları yüksektir. Madde kullanımı; fiziksel, psikolojik ve sosyal bir bağımlılık sağlamaktadır.
- Sokakta örnek aldıkları ve ilişki kurdukları kişilerin suçlarla ilişkilerinin yoğunluğu nedeniyle suç işleme veya suça maruz kalma olasılıkları yüksektir.
- Herhangi bir gelirlerinin olmaması; daha çok çöplerden beslenmelerine yol açmakta, sosyal, ekonomik ve psikolojik nedenlerle terör olaylarına bulaşma ve suç işleme eğilimlerini de artırmaktadır.

5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda; korunma ihtiyacı olan çocuk, "Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuk" olarak tanımlanmıştır. Korunmaya muhtaç çocukların bakım ve korunmasına ilişkin işlemler 1983 tarihinde kabul edilen 2828 sayılı yasa ile yürütülmekte olup, 03.07.2005 tarihinde kabul edilen 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile de bakım, barınma ve danışmanlık tedbiri verilen çocuklar ile denetim tedbirine karar verilen çocuklar Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü görev alanı içine girmiştir.

2828 sayılı Kanununda; korunmaya muhtaç çocuk: "Beden, ruh ve ahlak gelişimleri veya şahsi güvenlikleri tehlikede olup;

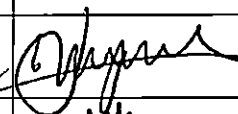
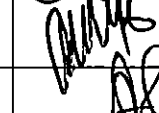
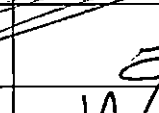
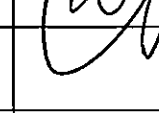
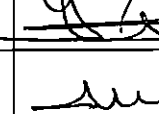
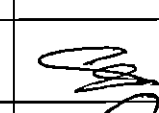
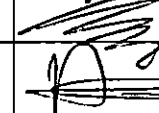
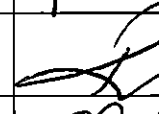
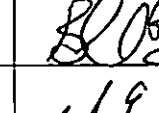
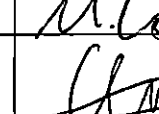
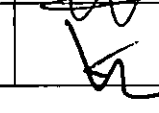
- a) Ana veya babasız, ana babasız,

- b) Ana veya babası veya her ikisi de belli olmayan,
- c) Ana veya babası veya her ikisi tarafından terk edilen,
- d) Ana veya babası tarafından ihmal edilip, fuhuş, dilencilik, alkollü içkileri veya uyuşturucu madde kullanma gibi her türlü sosyal tehlikelere karşı savunmasız bırakılan ve başı boşluğa sürüklenen çocuklar” olarak tanımlanmaktadır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) Genel Müdürlüğü 2828 Sayılı Kuruluş Yasası ile öncelikli olarak özürhüherin de içinde yer aldığı muhtaç kişilerin sürekli bakım ve rehabilitasyonlarını sağlamakla yükümlüydü. 2011 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın kurulması ile birlikte Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun görevleri, sorumlulukları ve yetkileri Bakanlığa devredildi. 0-12 yaş arasındaki çocuklara ve 13-18 yaş arasındaki gençlere yönelik ayrı daire başkanlıklarınca sunulan hizmetler Bakanlık bünyesinde Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü adı altında toplandı.

Kimsesiz çocuklar ve sokak çocuklarının karşı karşıya oldukları sorunların araştırılarak topluma kazandırılmaları ve yararlı bireyler olarak geleceğe hazırlanmaları konularında Yüce Meclisin ve toplumumuzun bilgilendirilmesi, alınacak tedbirlerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi ve uygulanması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gerekmektedir.

İmza Çizelgesi

	İsim	Seçim Bölgesi	İmza
1	Mehmet Mustafa Gökbay	Çarşıoğlu	
2	Turan YALDIR	AKSARAY	
3	Ersin Breyer	İstanbul	
4	Yüksel Selçuk Tokaylı	Bursa	
5	Mehmet Salim Ensarioğlu	İstanbul	
6	Dursun ATAŞ	Kayseri	
7	Hakan Şeref Oğuz	Afyonkarahisar	
8	Hasan TOKTAŞ	Bursa	
9	Selçuk Tahir Hacıoğlu	Tekirdağ	
10	Yavuz Aydın	Trabzon	
11	Hüsnü Kırkçınar	İzmir	
12	Şenol SUNAT	Manisa	
13	Nimet Özdemir	İstanbul	
14	Yüksel ARSLAN	Ankara	
15	Adnan Bekar	Ankara	
16	Rıdvan UZ	Göcekale	
17	Bilal BİLİCİ	Adana	
18	Mehmet Nispet	Muş	
19	Ümit ÖZLAL	İzmir	
20	Turhan GÖMEZ	Balıkesir	